

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1993

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *minima die € 800 per jaar laten liggen* (ingezonden 17 februari 2010).

Antwoord van minister **Donner** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 23 maart 2010).

Vraag 1

Wat is de oorzaak dat mensen met een laag inkomen zo slecht de weg kunnen vinden in het oerwoud van gemeentelijke en nationale regelgeving, dat de mensen tussen de € 800,- en € 15 000,- per jaar aan inkomen mislopen?¹

Antwoord 1

Het bedrag van € 15 000,- heb ik niet kunnen herleiden. Het krantenartikel spreekt over bedragen van «€ 800,- tot € 1500,- per jaar». Ik heb informatie bij de Formulierenbrigade Arnhem ingewonnen. De bedragen zijn namelijk gebaseerd op de resultaten van die formulierenbrigade. Het opsporen van niet-gebruik is van groot belang en de aanpak van Arnhem laat concrete resultaten zien.

De opbrengst per huishouden was gemiddeld € 884. Als alleen gekeken wordt naar de huishoudens waar een opbrengst behaald is, was het bedrag € 1482. Het gaat hierbij niet om een opbrengst «per jaar». Het is een inhaalslag over meerdere voorgaande jaren.

De Formulierenbrigade is actief op zoek gegaan naar de doelgroep. De potentiële doelgroep vormde voor de gemeente Arnhem de groep huishoudens met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm (ongeveer 11 500 huishoudens). De Formulierenbrigade heeft voorlichting gegeven aan mensen uit de doelgroep (o.a. in buurthuizen en taalgroepen) en aan potentiële verwijzers (zoals Bureau Leerlingzaken, Stichting Leergeld en Humanitas). Op 31 december 2008 zijn sinds de oprichting van de Formulierenbrigade in Arnhem (september 2006) 1142 cliënten geholpen. De verworven naamsbekendheid heeft geleid tot diverse aanmeldingen, waarbij 42% van de 1142 cliënten zelf het initiatief tot contact genomen hebben. 34% is doorverwezen door een instantie. De overige 24% van de cliënten is (door middel van een voorselectie) door de gemeente Arnhem aangedragen. Het betreft hier mensen zonder bijstandsuitkering, maar met wel een minimum inkomen die

¹ De Telegraaf, 8 februari 2010: «Minima laten elk jaar € 800 liggen».

een premieachterstand hebben op hun (collectieve) zorgverzekering en die desgevraagd hebben ingestemd met een bezoek van de Formulierenbrigade. De genoemde bedragen zijn dus niet gebaseerd op een representatieve steekproef onder rechthebbenden. Wel laten de resultaten uit Arnhem zien dat het inzetten van een formulierenbrigade een effectief instrument is om het niet-gebruik terug te dringen.

Op 5 juni 2007 bent u geïnformeerd over het feitelijke niet-gebruik van een aantal regelingen en de redenen daarvan op basis van een rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau, «Geld op de plank» (kamerstukken II, 2006/7, 24 515, nr. 114). Algemeen beeld was dat bij de vijf door het SCP onderzochte regelingen sprake is van een significant niet-gebruik. Een van de redenen van het niet-gebruik is volgens dit SCP-rapport de onbekendheid met de regelingen.

De afgelopen periode zijn, in samenwerking met gemeenten, veel maatregelen in gang gezet om het niet-gebruik terug te dringen. Gemeenten zetten bijvoorbeeld formulierenbrigades in om hun inwoners te ondersteunen bij het doen van een aanvraag. De resultaten van die aanpak geven de juistheid daarvan aan.

Op 7 december jl. bent u geïnformeerd over alle maatregelen die de afgelopen periode genomen zijn om het niet-gebruik terug te dringen (Kamerstukken II, 2009/10, 24 515, nr.170).

Vraag 2

Bent u bereid onderzoek te doen naar een drastische vereenvoudiging van het aantal inkomensregelingen, bijvoorbeeld door het samenvoegen van regelingen of het verhogen van de uitkeringen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer kan de Kamer de resultaten van dit onderzoek tegemoet zien?

Antwoord 2

In mijn brief van 8 december 2009 (Kamerstukken II, 2009/10, 24 515 nr.172) ben ik ingegaan op het stelsel van inkomensregelingen. Het uitgebreide stelsel van inkomensregelingen in Nederland draagt zowel voor werkenden als niet-werkenden «aan de onderkant» bij aan een adequaat bestaansniveau. De verfijning van het stelsel van inkomensregelingen in Nederland heeft onherroepelijk ook de prijs van complexiteit. Deze complexiteit komt direct voort uit de wens om de middelen zo gericht mogelijk in te zetten bij verschillende groepen waarvoor – vanwege bijzondere omstandigheden – ondersteuning noodzakelijk wordt geacht. Bij de vormgeving van regelingen moet bovendien rekening worden gehouden met de effecten op de armoedeval op het moment dat inkomensregelingen – met het oog op het budgettaire beslag – bij hogere inkomens worden afgebouwd.

Wat betreft eventuele wijzigingen in het huidige stelsel geldt dat een drastische vereenvoudiging dan wel inperking van het aantal inkomensregelingen niet pijnloos voor betrokkenen kan worden uitgevoerd. Immers, vereenvoudiging betekent – bij gelijkblijvende middelen – een herverdeling van middelen van de ene groep naar de andere groep. Zeker op het moment dat gerichte regelingen worden vervangen door meer generieke regelingen, kan dit juist ook aan de onderkant inkomensgevolgen met zich meebrengen. Het kabinet heeft om die reden – als ook gemeld in de brief van 8 december 2009 – geen concrete plannen voor een drastische vereenvoudiging van het stelsel van inkomensregelingen.

Vraag 3 t/m 5

Bent u bereid een onderzoek te doen naar (de inperking van) de bureaucratie binnen de sociale zekerheid, bijvoorbeeld door het categoriaal verstrekken van inkomensondersteunende maatregelen of een vereenvoudiging van aanvraagformulieren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer kan de Kamer de resultaten van dit onderzoek tegemoet zien?

Welke resultaten zijn er sinds 2000 behaald als het gaat om het vereenvoudigen van regelgeving in de sociale zekerheid, het verminderen van bureaucratie in de sociale zekerheid en het benutten van inkomensondersteunende maatregelen aan mensen met een laag inkomen?

Hoe beoordeelt u het feit dat in Nijmegen een vrouw met een WAO-uitkering en een uitkering op basis van de Toeslagenwet gebruik moet maken van 11 verschillende regelingen en 36 meter A-viertjes moet invullen om een

fatsoenlijk inkomen bij elkaar te vergaren? Vindt u dit een wenselijke situatie?²

Antwoord 3 t/m 5

Het concrete geval dat bedoeld wordt in vraag vijf is mij niet bekend. Derhalve kan ik niet beoordelen wat de bijzondere omstandigheden zijn of waren die hier gelden, waardoor de gesignaleerde onwenselijke situatie ontstaat. Dat het hier om een uitzondering gaat is echter duidelijk. Uitzonderingen kunnen niet door regelgeving worden vermeden; dat ligt in de aard der zaak. Meer in het algemeen geldt dat op dit moment verschillende initiatieven bijdragen aan het verbeteren van de dienstverlening aan de burger. Uiteraard is het van groot belang om de administratieve lastendruk voor burgers zo veel mogelijk te beperken. Daarom werkt het kabinet hard aan het beter toegankelijk maken van inkomensregelingen.

Op 7 december jl. bent u per brief geïnformeerd over de activiteiten die de afgelopen periode in gang gezet zijn om het niet-gebruik terug te dringen (Kamerstukken II, 2009/10, 24 515, nr.170).

In het kader van het IBO-onderzoek rond de vereenvoudiging van toeslagen heeft het kabinet besloten om op verschillende aspecten de toeslagen eenvoudiger te maken. Voor meer informatie op dit laatste punt verwijs ik naar de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 16 oktober 2009 (Kamerstukken II, 2009/10, 31 580, nr. 3).

In het kader van het programma vermindering regeldruk burgers, medeoverheden en professionals loopt bijvoorbeeld het project «begrijpelijke formulieren». Dit project richt zich hoofdzakelijk op het vereenvoudigen van formulieren voor burgers en bedrijven. Er is een selectie gemaakt van 50 veel gebruikte formulieren. Deze formulieren zijn per 1 januari 2010 begrijpelijk gemaakt. In 2008 zijn door SZW formulieren van het UWV (aanvraag WW), CWI (Werkintake) en de SVB (aanvraag AOW) aangedragen voor deze top 50. In het kader van het project worden deze formulieren thans als «begrijpelijk» beschouwd.

Voor een overzicht van maatregelen die behaald zijn en een overzicht van maatregelen die nog gepland staan voor het verminderen van de regeldruk voor burgers in de sociale zekerheid, verwijs ik u naar de voortgangsrapportages van het programma Dienstverlening, Regeldruk en Informatiebeleid van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. De laatste voortgangsrapportage is op 18 december 2009 aan uw Kamer toegestuurd (kamerstukken II, 2009/10, 29 362, nr. 157).

Gelet op het bovenstaande zie ik momenteel geen aanleiding voor een onderzoek, zoals door u voorgesteld, naar (de inperking van) de bureaucratie binnen de sociale zekerheid.

---

² Verslag armoedeconferentie van de formulierenbrigade in Nijmegen, 12 november 2008.